

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та інформаційних агенцій)

04.07.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Інтерфакс. – 2024. – 4 лип. Мінкультури працює над зміною підходу до бронювання працівників сфери культури. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Києві презентували посібник ЮНЕСКО «Навчатися та вчитися за допомогою живої спадщини в Україні». – Інф.](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 3 лип. Втомилися клікати \(Споживачі інформації відчують «втому» й дедалі частіше відмовляються від новин\). – Щоткіна К.](#)

Креативні індустрії

[The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Дивіться, як Makhno Studio оновлює етнопростір «Народного дому Україна» у Києві. – Мельник К.](#)

Мовні питання

[Укрінформ. – 2024. – 4 лип. Мовний омбудсмен за перше півріччя отримав понад тисячу скарг. – Інф.](#)

Театр

[Україна молода. – 2024. – 3 лип. Нагадування про Герострата: створено оперу за драматичним етюдом Володимира Самійленка. – Стріха М.](#)

Візуальні мистецтва

[Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Києві проходить виставка «Закарпатська школа живопису». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Фотовиставка «Не мовчи. Полон вбиває» відкрилася у київській картинній галереї. – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Апеляційний суд закрив провадження у справі про незаконність реорганізації «Довженко-Центру». – Мельник К.](#)

[NV. – 2024. – 3 лип. Наближає до «Оскару». Український фільм «Редакція»](#)

покажуть на кінофестивалі в Ірландії. – Інф.

УНІАН. – 2024. – 3 лип. На Netflix відбулася прем'єра документального фільму про воїнів ЗСУ «Ми були рекрутами». – Яніна К.; Газета по-українськи. – 2024. – 3 лип. На Netflix вийшов фільм про Третю штурмову ЗСУ – трейлер стрічки. – Інф.

Література

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Популярний шведський журнал випустив номер, присвячений українській літературі та мистецтву. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 3 лип. За книжки українські видавництва отримали більше грошей, але книг стало на 55% менше – УІК. – Голобородько В.; Українська літературна газета. – 2024. – 3 лип. Фінансові результати підприємств книжкової галузі 2021-2024 років: аналітика від УІК. – Інф.

The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Понад 20 мільйонів збитків. Історія видавництва Vivat про відновлення після російського удару. – Лівін М.

Vogue. – 2024. – 3 лип. Письменниця Софія Андрухович – про новий роман «Катананхе», травму і тілесність. – Неборак Б.

Українська літературна газета. – 2024. – 3 лип. Закарпатський письменник Василь Шкіря став переможцем нової Літературної премії імені Юлії Драгун. – Інф.

Український тиждень. – 2024. – 3 лип. Дзеркальце, щітка для волосся й сніжна куля з єдинорогом. – Улюра Г.

Музейна справа

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Скарби Криму. Повернення в Україну. – Базів Л.

День. – 2024. – 3 лип. «Кримські артефакти вдома»: актор Сеїтаблаєв анонсував відкриття виставки «Скарби Криму. Повернення». – Інф.

Інтерфакс. – 2024. – 4 лип. Мінкультури: 453,5 тис. музейних предметів евакуйовано через війну, майже 35 тис. у розшуку. – Інф.

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Армія РФ пошкодила або зруйнувала в Україні 2013 об'єктів культурної інфраструктури. – Інф.; УНН. – 2024. – 3 лип. Вже 2013 об'єктів культури пошкоджено або зруйновано внаслідок російської агресії в Україні – Мінкульт. – Рябоконт А.; Вечірній Київ. – 2024. – 4 лип. Окупанти знищили понад 300 українських закладів культури. – Марків Н.

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Кераміка Слов’янська має стати елементом культурної спадщини ЮНЕСКО – Карандєєв. – Інф.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Стамбулі відбувся показ фільму «Атлети війни». – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Бодрумі відбулася виставка робіт українських художників з Туреччини та інших країн. – Інф.

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Варшаві відбувся захід, присвячений ролі української діаспори у відновленні та розвитку України. – Інф.

Міжнародне співробітництво, культурна дипломатія

Укрінформ. – 2024. – 2 лип. Наталія Пасічник, директорка Українського інституту у Швеції: «Наша культура досі має «стокгольмський синдром» щодо російської». – Максименко Н.

Український тиждень. – 2024. – 3 лип. Вікторія Гуленко: «Ми не рекомендуємо нашим митцям виступати на спільній сцені з росіянами». – Лазарева А.

Укрінформ. – 2024. – 4 лип. Виставка сучасного українського мистецтва в Парижі збирає гроші на відбудову лікарні. – Інф.

Загальні питання

Інтерфакс. – 2024. – 4 лип. Мінкультури працює над зміною підходу до бронювання працівників сфери культури. – Інф.

«Попри війну, життя у Слов'янську продовжується, хоча більшість людей на вулицях – військові. Ми знаємо про проблеми релокованих закладів та тих, хто працює на прифронтовій території. Це питання евакуації музейних фондів, втрата кадрів та багато інших...», – наводить слова Ростислава Карандєєва пресслужба Мінкультури за результатами робочої поїздки до Слов'янська Донецької області. На сьогодні важливо зберегти людей і забезпечити безперервність мистецької освіти. З огляду на це очільник відомства закликав колег звертатися із запитами та пропозиціями до Міністерства. «В. о. міністра підкреслив, що нині міністерство працює над тим, аби змінити підхід до бронювання працівників сфери, а також над визнанням закладів культури критичними для життєзабезпечення регіону», – ідеться в повідомленні. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/997845.html>

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Києві презентували посібник ЮНЕСКО «Навчатися та вчитися за допомогою живої спадщини в Україні». – Інф.

У Києві відбулася презентація посібника, створеного за підтримки ЮНЕСКО, «Навчатися та вчитися за допомогою живої спадщини в Україні», який покликаний інтегрувати живу спадщину в освітній процес. Про підсумки проекту на пресконференції в Укрінформі розповіла заступниця міністра культури та інформаційної політики з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар. Участь у реалізації проекту та написанні посібника взяли школи з Києва, Одеси, Львова, Конотопа, Соловичів, Біляївки, Копичіва тощо. Проект передбачає використання у навчальних матеріалах з різних предметів прикладів культурної спадщини України. Кожна школа обирала якийсь елемент зі своєї місцевості, на основі чого було підготовлено 11 кейсів. Директорка відділу освіти 2030 ЮНЕСКО Мін Чон Кім відзначила, що імплементація живої української спадщини в дисципліни, які прямо не пов'язані з нею, дасть змогу не тільки зберегти її, а й полегшити опанування шкільних предметів. Цей проект зможе утвердити українську ідентичність серед молоді. Проект реалізовувався у співпраці ЮНЕСКО, МКІП, МОН, Національної комісії України у справах ЮНЕСКО, Кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти та APS Net Schools in Ukraine. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881623-u-kyevi-prezentuvali-posibnik-unesko-navcatisa-ta-vcitisa-za-dopomogou-zivoi-spadsini-v-ukraini.html>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 3 лип. Втомилися клікати (Споживачі інформації відчують «втому» й дедалі частіше відмовляються від новин). – Щоткіна К.

«Дедалі більше людей у світі відмовляються від споживання новин, пояснюючи це тим, що новини депресивні, безжальні й одноманітні. Таким є

результат глобального дослідження Інституту Reuters Оксфордського університету: майже чотири з десяти респондентів (39%) зізналися, що іноді або часто навмисно уникають новин. Для порівняння: 2017 року таких відповідей було помітно менше – 29%. Що ж, між 2017-м і 2024-м умістилося безліч подій, здатних спричинити депресію, – починаючи від пандемії коронавірусу й закінчуючи новими війнами в Європі та на Близькому Сході... Причин можна придумати багато. Зазвичай усе списують на «брак довіри» – не лише до традиційних ЗМІ, а й до інформації, отриманої із соцмереж. Нинішнє дослідження Reuters цікаве тим, що почасти спростовує цей погляд, – ступінь довіри до інформації в ЗМІ загалом мало змінився й залишається на рівні 40%. Автори дослідження схильні думати, що рівень довіри до джерел інформації стабілізувався, оскільки «ми сягнули дна». Респонденти Reuters кажуть не стільки про недовіру (фейк ньюз), скільки про втому від новин загалом. Можна подумати, що ми перетнули якусь межу можливостей людського сприйняття. Ось тільки насправді новин як таких не побільшало. Побільшало не новин, а інформації: після переходу в онлайн-формат її кількість не лімітується вже нічим – електрони можна не берегти, їх на серверах багато. Новинні стрічки працюють за принципом «бери більше – кидай далі», не обтяжуючи себе необхідністю відбирати й відокремлювати важливіше від менш важливого – цю роботу ЗМІ тепер покладають на самих реципієнтів. І саме ця необхідність перелопачувати гори повторів і неважливих загалом речей стомлює споживача новин і змушує його переходити від осмисленого читання-перегляду до спинального рефлексу кліка по «гарячому» заголовку. Інтерес споживача до «жорстокої правди життя» підтверджує й дослідження Reuters: більше зацікавлюють і сильніше впливають на публіку відео з місць воєнних конфліктів, які демонструють життя без прикрас і найчастіше з усіма фізіологічними подробицями. Те, що жахливе добре продається, інфлюенсерам відомо не гірше (іноді навіть краще), ніж традиційним ЗМІ. А все ж таки люди схильні більше довіряти цим «особистим» медіа. «Побачити – означає повірити». Тим паче, якщо «побачити» можна очима очевидця, максимально зануреного в те, про що він каже. «Побачити – означає повірити», на жаль, ускладнює не лише роботу з фактами, а й саме розуміння того, що таке «факт». Він у дивний спосіб виявляється витиснутим із царини раціональності в царину віри. Велика кількість інформації, якою ми бомбардуємо реципієнта, дає йому право на «втому», – йому простіше відмовитися від новин і вибудувувати свої умовиводи про світ на основі міфів, чуток, фантазій і висловлювань модних спікерів, аніж перевіряти факти, яких «стало забагато». Читач і глядач не володіє фактами – він у них вірить. Або не вірить. Та й «повірити» – це лише половина справи. Друга половина – зрозуміти. Віра та розуміння – два полюси сприйняття інформації про світ – останнім часом дедалі менше перетинаються. І перетинаються тим рідше, що менше новини апелюють до раціонального розуміння й більше – до «емоційного інтелекту»... Так новини подолали той самий шлях, що й музика: перетворилися на «легкий жанр», щось на кшталт шумового тла, основна функція якого – розважати, відволікати, заповнювати паузи й не допускати тиші. І коли настає час ухвалювати соціально важливі

політичні рішення, ми надаємо перевагу тим думкам і лідерам, які найкраще нас розважають... Впадає в око те, що зменшується інтерес здебільшого до інформації, яка передається у форматі читання. Дослідження показує зростання інтересу до новинних каналів TikTok та Instagram Reels. Більш-менш утримує аудиторію «повнометражний» YouTube. Інтерес не лише до ЗМІ, а й до соцмереж, які оперують друкованим словом (Facebook, X), падає. Обмірковування інформації (а думаємо ми переважно словами) поступається враженню. По змозі отриманому в максимально стислому вигляді: короткі відео – фаворити споживачів новин. Хотілося б сказати, що корінь проблеми – в тому, що творці новин «прогинаються» під споживача, завалюючи його клікбейтами. Проте, судячи з дослідження Reuters, це не зовсім правда. Навпаки, одна з причин «втоми від новин» у тому, що новини не задовольняють потреб аудиторії. Більшість опитаних задоволена (місцями навіть стомлена) кількістю новин лише у двох «номінаціях» – політика та спорт. За деякими позиціями – такими, наприклад, як зміна клімату, освіта й психічне здоров'я, – інформації, на думку опитаних, бракує... В нашому випадку – у випадку України – одноманітність новинних стрічок особливо помітна. Й це закономірно – у нас наразі одна найважливіша тема, й не потрібно пояснювати, чому саме вона є настільки важливою. Проте загальні тенденції «втоми від новин» працюють і тут. Наша найважливіша інформація зазвичай цілком одноманітна. Два десятки ключових гравців інформаційного поля здебільшого переспівують новини з того самого джерела. Це джерело – державні органи. Фактично в нас діє державна монополія на суспільно важливу інформацію. Це вважається правильним, щодо цього сформувався свого роду суспільний договір: лише офіційна інформація, не допускати ПСО, не розгойдувати човна тощо. Та ось що цікаво: попри те, що над цією інформацією працюють прес-служби та інформаційні відділи держорганів, які мають чималий штат професійних журналістів, те, що вони передають до ЗМІ, здатне викликати не те що «втому», а справжню нудоту від новин. Причому річ не тільки в їх змісті (точніше, беззмістовності), а й у якості подачі, що не відрізняється від стилю радянських передовиць. Створюється враження, що офіційні спікери спеціально роблять усе, щоби сформувати в публіки відразу, даючи принципово неінформативні нудні коментарі на кшталт зведень українського Генштабу з їхньою вічно «складною, але контрольованою ситуацією», від яких публіка цілком передбачувано тікає в Телеграм. Немає нічого дивного в тому, що дедалі менше людей у світі готові платити за інформацію. Криза надвиробництва: ніхто не цінує того, чого й так забагато. У 20 найзаможніших країнах, згідно з дослідженням Reuters, тільки 17% опитаних хоч раз платили за новини впродовж минулого року. 55% опитаних кажуть, що не збираються платити за новини. І лише 2% виявляють готовність платити повну ціну за передплату на новинні видання. Звісно, кожен заощаджує як може. Ось тільки ціна відмови від новин у їх класичному розумінні для сучасного суспільства може бути значно вищою, ніж заробляли інформативність та класичні ЗМІ, навіть разом узяті. Різке падіння якості державного управління, що стало

наслідком зростання популізму та «суб'єктивізму» в політиці, – досить переконливий доказ цього». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/TECHNOLOGIES/vtomilisja-klikati-.html>

Креативні індустрії

The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Дивіться, як Makhno Studio оновлює етнопростір «Народного дому Україна» у Києві. – Мельник К.

Студія Makhno оновлює етнопростір магазину сувенірів «Народний дім Україна», що на Ярославовому Валу в Києві. Його облаштовують у «новітньому українському стилі». Makhno Studio – це студія українського дизайну, архітектури й кераміки, яку заснував у 2003 році Сергій Махно. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/352411-divitsya-yak-studiya-makhno-onovlyue-etnoprostir-narodnogo-domu-ukrayina-u-kievi>

Мовні питання

Укрінформ. – 2024. – 4 лип. Мовний омбудсмен за перше півріччя отримав понад тисячу скарг. – Інф.

У першому півріччі до Уповноваженого із захисту державної мови надійшло 1062 звернення громадян про порушення мовного закону, повідомляє пресслужба мовного омбудсмена. У першому півріччі до Уповноваженого надійшло вдвічі менше звернень громадян ніж за аналогічний період минулого року. «За 6 місяців 2024 року надійшло 1062 звернення громадян про порушення мовного Закону, за півріччя минулого – 2020», – йдеться у повідомленні. Зокрема, 297 звернень (29% від загальної кількості) стосуються відсутності стартової української версії сайтів інтернет-магазинів та вебсайтів, через які здійснюється обслуговування споживачів, 160 (15%) – порушень під час обслуговування, 72 (7%) – у сфері надання інформації про товари і послуги. Також громадяни скаржаться на недотримання вимог законодавства щодо мови інформації для загального ознайомлення та зовнішньої реклами – таких звернень надійшло 136 (13%). «Зменшення кількості звернень громадян щодо порушення Закону про державну мову говорить про часткове покращення мовної ситуації в окремих сферах. Особливо це помітно в інтернет-просторі, обслуговуванні та медіа. Натомість структура порушень у регіонах суттєво змінюється, і на це впливають як регіональна мовна політика, мовна свідомість громадян, так і доступність до інформації та послуг державною мовою», – зазначив Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремень. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3881673-movnij-ombudsmen-za-perse-pivricca-otrimav-ponad-tisacu-skarg.html>

Театр

Україна молода. – 2024. – 3 лип. Нагадування про Герострата: створено оперу за драматичним етюдом Володимира Самійленка. – Стріха М.

У своєму до певної міри ретроспективному концерті у великій залі Київського будинку вчених композиторка Оксана Євсюкова (яка сама пов'язує

себе і з Україною, і з Латвією, де народилася й зростала) 28 червня представила прем'єру нової моноопери «Герострат». В основу її лібрето покладено однойменний драматичний етюд Володимира Самійленка. У моноопері «Герострат» маємо той щасливий випадок синергії музики й поетичного слова, який і робить умовну за природою оперу цікавою та виразною навіть для сьогоднішніх слухачів. При виконанні під рояль стараннями баритона великого діапазону Павла Бельського було вибудовано скупий і переконливий рисунок партії Герострата. Тривалі оплески після вистави підтвердили: опера як жанр усе ще жива й перспективна (хоч як намагаються своїми «вокалізами з пантомімою» «мовами оригіналів» співаки Національної опери України переконати нас у протилежному). Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3915/2006/184139/>

Візуальні мистецтва

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Києві проходить виставка «Закарпатська школа живопису». – Інф.

У Національному музеї «Київська картинна галерея» у межах музейного проекту «Мистецькі школи України» експонують виставку «Закарпатська школа живопису». За словами заступниці голови КМДА Ганни Старостенко, на виставці представлено більш як сто творів закарпатських митців різних поколінь. Окрема експозиція присвячена митцям, творчість яких стала яскравим прикладом нонконформістських тенденцій у закарпатському живописі. Відвідати експозицію можна до 21 серпня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881567-u-kievi-prohodit-vistavka-zakarpatska-skola-zivopisu.html>

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Фотовиставка «Не мовчи. Полон вбиває» відкрилася у київській картинній галереї. – Інф.

У Національному музеї «Київська картинна галерея» відкрилася фотовиставка «Не мовчи. Полон вбиває», присвячена жінкам, які борються за життя своїх полонених чоловіків, наречених, синів, батьків, друзів і подруг. Про це у фейсбуці повідомляє Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими. Ініціаторкою та фотографкою проекту виступила Мар'яна Боднар. Виставка створена за підтримки Асоціації родин захисників «Азовсталі». Відвідати виставку «Не мовчи. Полон вбиває» можна до 14 липня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3881593-fotovistavka-ne-movci-polon-vbivae-vidkrilasa-u-kiivskij-kartinnij-galerei.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Апеляційний суд закрив провадження у справі про незаконність реорганізації «Довженко-Центру». – Мельник К.

Північний апеляційний господарський суд у місті Києві закрив провадження у справі про незаконність реорганізації «Довженко-Центру».

«Підтримати апеляцію Держкіно, але не скасувати рішення господарського суду про незаконність реорганізації, а взагалі закрити провадження», – коментують у «Довженко-Центрі». Повного тексту рішення ще немає, але одне з обґрунтувань, за їхніми словами – непідсудність справи господарському суду. Окрім того, суд поцікавився, кому підпорядковується у своїй діяльності Держкіно. На що адвокат Держкіно заявив, що це повноцінний центральний орган виконавчої влади, який самостійно визначає, що йому робити і які рішення ухвалювати, кажуть у «Довженко-Центрі». Утім, згідно з положенням, діяльність Держкіно координує Кабінет Міністрів України. «Цей діалог виглядав як фарс, оскільки з інших судових розглядів відомо, як Держкіно спритно маніпулює законними процедурами», – коментують у центрі. Таке рішення суду аж ніяк не означає, що наказ про реорганізацію був законним і підлягав виконанню, а суд першої інстанції помилився в своєму рішенні, додають у «Довженко-Центрі» й планують оскаржувати рішення. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/352393-apyatsiyniy-sud-zakriv-provadhennya-u-spravi-pro-nezakonnist-reorganizatsiyi-dovzhenko-tsentru>

NV. –2024. – 3 лип. Наближає до «Оскару». Український фільм «Редакція» покажуть на кінофестивалі в Ірландії. – Інф.

На ірландському кінофестивалі Galway Film Fleadh покажуть український фільм «Редакція» режисера Романа Бондарчука. Цього року фестиваль пройде з 9 по 14 липня, а українську стрічку покажуть 12 липня. «Редакція» увійшла до конкурсної програми Peripheral Visions. Якщо стрічка «Редакція» отримає нагороду на фестивалі в Ірландії, то це означатиме кваліфікацію на кінопремію «Оскар». Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/film-redakciya-romana-bondarchuka-pokazhut-na-festivali-v-irlandiji-50431991.html>

УНІАН. – 2024. – 3 лип. На Netflix відбулася прем'єра документального фільму про воїнів ЗСУ «Ми були рекрутами». – Яніна К.; Газета по-українськи. – 2024. – 3 лип. На Netflix вийшов фільм про Третю штурмову ЗСУ – трейлер стрічки. – Інф.

На стримінговому сервісі Netflix 3 липня вийшов документальний фільм про українських захисників з Третьої окремої штурмової бригади. Режисером стрічки «Ми були рекрутами» став відомий Любомир Левицький. У національний прокат фільм вийшов ще 2 травня і за два місяці він встиг зібрати 5,2 млн грн. «Ми були рекрутами» – це одна з найуспішніших документалок українського виробництва. Докладно:

<https://www.unian.ua/lite/kino/na-netflix-viyshov-dokumentalniy-film-pro-ukrajinskih-biyziv-mi-buli-rekrutami-video-12685470.html>

https://gazeta.ua/articles/culture/_na-netflix-vijshov-film-pro-tretyu-shturmovu-zsu--trejler-strichki/1186225

Література

Українформ. – 2024. – 3 лип. Популярний шведський журнал випустив номер, присвячений українській літературі та мистецтву. – Інф.

Шведський журнал 20TAL, що публікує матеріали про мистецтво, повністю присвятив черговий номер висвітленню української літератури, культури та мистецтва. Черговий номер вийшов під гаслом «Україна дивиться вперед». На його 160 сторінках опубліковано переклади шведською мовою творів відомих українських поетів і прозаїків минулого та сучасного. Робота над випуском журналу тривала понад два роки. Тут опубліковано твори Василя Стуса, Оксани Забужко, Сергія Жадана, Андрія Любки, Катерини Гордієнко, Софії Андрухович, Тараса Прохаська, Олени Янссон, Катерини Калитко, Ірини Цілик, Артема Чех та ін. У журналі також вийшли твори поетів, яких вбила Росія з початку повномасштабного вторгнення: письменниці Вікторії Амеліної та поета Дениса Кривцова. У своєму есеї «Наднова» всесвітньо відома літературознавиця Олена Галета подає ґрунтовний огляд історії української літератури від 18 ст. до сучасних письменників. Вступне слово до творчості великого українського поета-дисидента Василя Стуса написала знаменита письменниця, літературознавиця та публіцистка Оксана Забужко. Мистецтвознавиця Дарія Лисенко у своєму нарисі розповідає про плакатне мистецтво Нікити Тітова, яке під час війни стало об'єднавчою силою для народу України. Головна редакторка 20TAL Мадлен Грив наголосила, що мистецький журнал ще з початку 2000-х рр. має тісні відносини з українською літературою. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881426-popularnij-svedskij-zurnal-vipustiv-nomer-prisvacenij-ukrainskij-literaturi-ta-mistectvu.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 3 лип. За книжки українські видавництва отримали більше грошей, але книг стало на 55% менше – УІК. – Голобородько В.; Українська літературна газета. – 2024. – 3 лип. Фінансові результати підприємств книжкової галузі 2021-2024 років: аналітика від УІК. – Інф.

Українські видавці поліпшили економічні показники своєї діяльності, зокрема річний дохід від реалізації їх продукції зріс у два рази. Однак фізично книжок в Україні стало менше. Кількість книг, які були реалізовані, становила 55% від випущених у 2021 році книг. Тобто ціна книг зросла, проте їх кількість на ринку не зросла, а значно зменшилась. Такі результати дослідження книжкового ринку України оприлюднив Український інститут книги. «Структура книжкового випуску в Україні залишається асиметричною, із значною перевагою навчально-методичних видань. Очевидно, що їхні видавці фінансово успішні», – зазначається в дослідженні УІК. До десятки найкращих видавців входять такі видавництва: «Клуб сімейного дозвілля»; «Ранок»; «ПЕТ» – Побутелектротехніка; «Генеза»; «Стем Освіта»; «Оріон»; «Видавництво Старого Лева»; «Віват»; ВД «Освіта»; «Фоліо». У напрямку книжкової торгівлі результати роботи бізнес-проектів мають позитивну динаміку кожного року. «Показники 2023 року вдвічі перевищують цифри за довоєнний 2021 рік. Тут потрібно зважати на здорожчання книжок. Топ-трійка

суб'єктів книжкової торгівлі: Книгарня «Є», «Книголенд», «Буква», – вказано у звіті. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/za-knizhki-ukrajinski-vidavnistva-otrimali-bilshe-hroshej-ale-knih-stalo-na-55-menshe-uik.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/finansovi-rezultaty-pidpriemstv-knyzhkovoiv-haluzi-2021-2024-rokiv-analika-vid-uiku/>

The Village Україна. – 2024. – 3 лип. Понад 20 мільйонів збитків. Історія видавництва Vivat про відновлення після російського удару. – Лівін М.

Видавництво Vivat тісно пов'язане з друкарнею Factor і є частиною одного холдингу. У інтерв'ю з генеральною директоркою Юлією Орловою йшлося про ситуацію станом на початок липня 2024 року: про втрати, кількість книжок, які не вдалося отримати, про видавничий ринок і майбутнє української книги загалом. Вона озвучила основні цифри руйнувань і збитків, яких зазнали після російської атаки на друкарню Factor Druk; розповіла про потенційні збитки видавництва Vivat як окремого бізнесу; про вплив цієї атаки на український видавничий ринок; про те, що й досі на сайтах окремих інтернет-магазинів залишається російськомовна книга; чи відчуває як видавець увагу з боку держави; про ціноутворення на книжкову продукцію й про дохід з роялті для авторів; про продаж прав на українські книги за кордон; про популяризацію читання й про те, що читають нині українці тощо. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/knowledge/knowledge-interview/352387-usya-galuz-zaraz-u-pidvishenomui-stani-velike-interv-yu-z-gendirektorkoyu-vidavnistva-vivat>

Vogue. – 2024. – 3 лип. Письменниця Софія Андрухович – про новий роман «Катананхе», травму і тілесність. – Неборак Б.

У червні у видавництві Komubook вийшов новий роман Софії Андрухович «Катананхе». У інтерв'ю з цього приводу письменниця говорить про болісне сьогодення та травму, жодного разу не використавши слова «війна»; про новий роман «Катананхе», який вона визначає як осттравматичний текст. Докладно:

<https://vogue.ua/article/culture/knigi/pismennicya-sofiya-andruhovich-pro-noviy-roman-katananhe-travmu-i-tilesnist-55998.html>

Українська літературна газета. – 2024. – 3 лип. Закарпатський письменник Василь Шкіря став переможцем нової Літературної премії імені Юлії Драгун. – Інф.

Юлія Драгун – українська письменниця, казкарка, лауреатка численних міжнародних і всеукраїнських літературно-мистецьких премій. Минулого року Юлії Драгун не стало... 25 червня виповнилося 69 років із дня її народження. Щоб ушанувати пам'ять письменниці та популяризувати її творчість, з ініціативи її родини у співпраці із Закарпатською організацією НСПУ та Всеукраїнським державним видавництвом «Карпати» була заснована Літературна премія імені Юлії Драгун. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/zakarpatskyj-pysmennyk-vasyl-shkiria-stav-peremozhtsem-novoi-literaturnoi-premii-imeni-iulii-drahun/>

Український тиждень. – 2024. – 3 лип. Дзеркальце, щітка для волосся й сніжна куля з єдинорогом. – Улюра Г.

У розлогій статті – про книжку «Полон» Валерії Суботіної «Нави». «Книжка – спогади, не щоденники, вони фільтровані психологічно й стилістично. Мета книжки очевидна, і на ній акцентує сама авторка: вона є голосом тих азовців, хто й досі за ґратами, вона – нагадування, вона – спосіб їх звільнити. Вона делегує свій голос полоненим... Але якщо ми зупинимося винятково на тому, що мета «Полону» – поінформувати й мотивувати спільноти, ми втратимо щось нескінченно важливе. Важливе зокрема й для літератури...», – зазначає авторка матеріалу. Докладно:

<https://tyzhden.ua/dzerkaltse-shchitka-dlia-volossia-j-snizhna-kulia-z-iedynorohom/>

Музейна справа

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Скарби Криму. Повернення в Україну. – Базів Л.

5 липня Скарбниця Національного музею історії України на території Києво-Печерської лаври представить знаковий виставковий проєкт «Скарби Криму. Повернення». «Кримські скарби вдома. І це без перебільшень історична перемога України у боротьбі за культурну спадщину, яку століттями намагається вкрасти російська імперія», – наголосив в.о. міністра культури та інформаційної політики Ростислав Карандєєв напередодні її відкриття. На його переконання, команда фахівців з МКІП та Національного музею історії України, представники Мін'юсту спільно з українськими адвокатами та юридичними радниками фірми «Berg Stoop&Sanders», МЗС України зробили колосальну роботу для того, щоб ця виставка відбулась. Далі у розлогій статті – про історію повернення безцінних експонатів; про важливість рішення Верховного суду Нідерландів; про саму експозицію у Скарбниці та про представлені на виставці експонати; про підготовку виставки тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881578-skarbi-krimu-povernenna-v-ukrainu.html>

День. – 2024. – 3 лип. «Кримські артефакти вдома»: актор Сеїтаблаєв анонсував відкриття виставки «Скарби Криму. Повернення». – Інф.

5 липня у Скарбниці столичного Національного музею історії України відкриється виставка «Скарби Криму. Повернення», яку анонсував український актор та режисер, кримський татарин Ахтем Сеїтаблаєв. Про це розповів артист у відеоролику Міністерства культури та інформаційної політики України на YouTube. Експозиція стане постійною у стінах Національного музею історії України й триватиме до остаточної деокупації Криму, після чого колекцію планують перемістити на територію півострова. Докладно:

<https://day.kyiv.ua/news/030724-krymski-artefakty-vdoma-aktor-seyitablajev-anonsuvav-vidkryttya-vystavky-skarby-krymu>

Інтерфакс. – 2024. – 4 лип. Мінкультури: 453,5 тис. музейних предметів евакуйовано через війну, майже 35 тис. у розшуку. – Інф.

У Міністерстві культури та інформаційної політики України заявляють, що станом на сьогодні через війну евакуйовано 453 541 музейний предмет з українських музеїв, а приблизно 35 тис. вважають офіційно в розшуку, повідомила заступниця міністра культури з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації Анастасія Бондар. Про це вона повідомила на міжнародній конференції «Захист культурної спадщини та протидія культурному стиранню у збройному конфлікті: нові виклики та досвід України». За її словами, вважається, що загалом на 2014 рік в Україні було 12 млн музейних об'єктів, які належали до державної частини музейного фонду, і з них 1,7 млн зараз перебувають на тимчасово окупованій території. Заступниця міністра додала, що в окупації залишаються 90 музеїв і музейних сховищ. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/997857.html>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Армія РФ пошкодила або зруйнувала в Україні 2013 об'єктів культурної інфраструктури. – Інф.; УНН. – 2024. – 3 лип. Вже 2013 об'єктів культури пошкоджено або зруйновано внаслідок російської агресії в Україні – Мінкульт. – Рябоконт А.; Вечірній Київ. – 2024. – 4 лип. Окупанти знищили понад 300 українських закладів культури. – Марків Н.

В Україні внаслідок російської агресії зазнали пошкоджень чи руйнувань 2003 об'єкти культурної інфраструктури 2013, із них 332 – знищені, повідомляє пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики. Заклади культури державної форми власності втратили 32 об'єкти (13% від загальної кількості закладів базової мережі загальнодержавного рівня), комунальної форми власності – 1981 об'єкт (6% від загальної кількості закладів базової мережі місцевого рівня). Найчисельнішою групою закладів культури, які зазнали пошкоджень чи руйнувань, є клубні заклади (48,2% від загальної кількості закладів культурної інфраструктури, що зазнали збитків). Загалом постраждали: 969 клубних закладів, 715 бібліотек, 157 закладів мистецької освіти, 117 музеїв та галерей, 37 театрів, кінотеатрів та філармоній, 15 парків, зоопарків, заповідників, а також три цирку. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881534-armia-rf-poskodila-abo-zrujnuvala-v-ukraini-2013-obektiv-kulturnoi-infrastrukturi.html>

<https://unn.ua/news/vzhe-2013-obiektiv-kultury-poshkodzheno-abo-zruinovano-vnaslidok-rosiiskoi-ahresii-v-ukraini-minkult>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/100163/>

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. Кераміка Слов'янська має стати елементом культурної спадщини ЮНЕСКО – Карандеєв. – Інф.

Кераміка Слов'янська потребує державної та міжнародної підтримки для її збереження й надання статусу елемента культурної спадщини ЮНЕСКО. Про це т.в.о. міністра культури та інформаційної політики Ростислав Карандеєв сказав 3 липня під час зустрічі з представниками сфери культури Слов'янської територіальної громади на Донеччині. Він зазначив, що саме збереження етнічної складової регіону, самих майстрів керамічної галузі може підтримати й економіку області. Загалом розвиток виробництва кераміки у Донецькій області був зумовлений доступністю сировини, а також наявними в окремих районах області традиціями. Нині, за оперативними даними міської ради, у Слов'янську залишилося близько 150 керамістів. Тож МКІП розгляне питання про створення робочої групи щодо підтримки кераміки Слов'янська та ініціювання надання їй статусу елемента культурної спадщини ЮНЕСКО. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881616-keramika-slovanska-mae-stati-elementom-kulturnoi-spadcini-unesko-karandeev.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Стамбулі відбувся показ фільму «Атлети війни». – Інф.

2 липня у Французькому культурному центрі в Стамбулі відбувся показ документального фільму «Атлети війни», який розповідає про українських спортсменів, які віддали своє життя в боротьбі за Батьківщину, та атлетів, які продовжують воювати. Показ відвідали українські та іноземні дипломати, представники української громади, шанувальники кіномистецтва. В межах показу було також представлено виставку портретів українських спортсменів, загиблих внаслідок російської агресії проти України, розповіді про їхню спортивну кар'єру, здобутки та життєвий шлях. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3881482-u-stambuli-vidbuvsya-pokaz-filmu-atleti-vijni.html>

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Бодрумі відбулася виставка робіт українських художників з Туреччини та інших країн. – Інф.

У Бодрумі відбулася виставка робіт українських художників, які працюють в Туреччині. Більшість робіт виставки пов'язані з Україною – зображають українські пейзажі, виконані у кольорах Державного прапора України тощо. Як повідомила організаторка виставки, голова діаспорянської організації «Українці Егейського регіону» Діана Бірген, частина коштів, виручених від продажу картин буде перерахована на потреби ЗСУ. До наповнення виставки долучилися українські митці, галеристи, представники громад із різних куточків Туреччини, зокрема галеристка Юлія Ергене з чоловіком Рахмі Хоендезом з Анкари, художниця з Анкари, членкиня асоціації художників та скульпторів Туреччини Ольга Графова-Ділек, ізмірська художниця Ірина Ванюніна, українська художниця Христина Хвостик, яка проживає в Австрії та Туреччині. На виставці також представлено роботи

українських художників, зокрема Сергія Рибачка, Бориса Раденко, Олександра Мельникова, Олександра Углова, Вадима Полежаєва, Віктора Шевченка, Анастасії Мельникової, Володимира Труша, Петра Сендера, Сергія Щербакова. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3881398-u-bodrumi-vidbulasa-vistavka-robit-ukrainskih-hudoznikov-z-tureccini-ta-insih-krain.html>

Укрінформ. – 2024. – 3 лип. У Варшаві відбувся захід, присвячений ролі української діаспори у відновленні та розвитку України. – Інф.

Посол МЗС України з питань світового українства Мар'яна Беца взяла участь у міжнародному заході у столиці Польщі, який був присвячений ролі української діаспори у відновленні та розвитку України та став важливою платформою для обговорення ключових питань відбудови країни та залучення в них Української всесвітньої спільноти. Про це у фейсбуці повідомило Управління закордонного українства МЗС України. Подія об'єднала учасників з Німеччини, Польщі, Чехії, Великої Британії, Нідерландів, Бельгії, Італії, Данії та України. Протягом трьох днів учасники обговорювали залучення української діаспори до відбудови та розвитку України, приділяючи особливу увагу вимірам демократії та прав людини. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3881408-u-varsavi-vidbuvsazahid-prisvacenij-rolu-ukrainskoi-diaspori-u-vidnovlenni-ta-rozvitku-ukraini.html>

Міжнародне співробітництво, культурна дипломатія

Укрінформ. – 2024. – 2 лип. Наталія Пасічник, директорка Українського інституту у Швеції: «Наша культура досі має «стокгольмський синдром» щодо російської». – Максименко Н.

Наталія Пасічник – знана українська та шведська піаністка. Вона є лауреаткою багатьох міжнародних конкурсів та престижних премій. Днями її нагородили золотою медаллю міжнародного музичного конкурсу Global Music Awards, що відзначає незалежних виконавців за досконале виконання. Понад 30 років живе у Швеції. Її усі ці роки своєю творчістю знайомить світ з високою українською культурою. У 2014 році очолила Український інститут у Швеції. Він уже понад 10 років заповнює прогалину в пізнанні та розумінні України через культуру в Скандинавії. Інститут став платформою для зустрічей шведів та українців. Це сприяє обізнаності про спадщину й культурне життя України. Медіа пропонує з директоркою Українського інституту в Швеції, піаністкою Наталією Пасічник. Вона розповіла про допомогу Швеції Україні та спільне в історії обох країн; про діяльність Українського інституту у Швеції; про проблеми у промоції української високої культури за кордоном; про фейковість російської культури та про те, чи треба вимагати від світу «закенселити» російське; про те, як реагують сьогодні організатори на відмови грати російське тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3880826-natalia-pasicnik-direktorka-ukrainskogo-institutu-u-svecii.html>

Український тиждень. – 2024. – 3 лип. Вікторія Гуленко: «Ми не рекомендуємо нашим митцям виступати на спільній сцені з росіянами». – Лазарева А.

Видання пропонує інтерв'ю з директоркою Культурно-інформаційного центру імені Василя Сліпака в Парижі Вікторією Гуленко. Вона розповіла про найбільші виклики, які стоять перед українською культурною дипломатією у Франції; про силу російських впливів у країні та чи вдається Україні їх бодай частково нейтралізувати або врівноважити; про те, наскільки змінилося ставлення французів до України за час війни; чи виправдана стратегія відмови від спільних з росіянами культурних заходів; про найвдаліші проекти Українського культурного центру; про перспективи франко-української культурної співпраці та про важливі культурні події, заплановані найближчим часом. Докладно:

<https://tyzhden.ua/viktoriia-hulenko-my-ne-rekomenduiemo-nashym-myttsiam-vystupaty-na-spilnij-stseni-z-rosiianamy/>

Укрінформ. – 2024. – 4 лип. Виставка сучасного українського мистецтва в Парижі збирає гроші на відбудову лікарні. – Інф.

Виставка-продаж витворів сучасного українського мистецтва відкрилась у Культурному центрі посольства нашої держави у Франції. За перший день відвідувачі придбали мистецьких творів на 10 тис. євро. Зібрані кошти підуть на допомогу українській медицині, зокрема на відбудову та обладнання для Нововолинської лікарні. В експозиції представлено 68 робіт українських художників, а також їхніх друзів. «Ми готували виставку упродовж трьох місяців, аби представити цілий зріз сучасного мистецтва. Є в нас і роботи Любомира Медведя, і Матвія Вайсберга. Тобто за стилем виставка досить різна, екстравагантна...», – розповіла Вікторія Гуленко, директорка Культурного центру. За її словами, французи одразу придбали роботи Олесі Трофименко, Валентини Козяр, Міші Сидоренка, українського художника, який живе у Парижі, а також скульптуру Василя Ярича. Подію організували у партнерстві з Ротарі-клубом Паризьких Єлисейських полів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3881663-vistavka-sucasnogo-ukrainskogo-mistectva-v-parizi-zbirae-grosi-na-vidbudovu-likarni.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm

Рудіч О. А.,